

Dr. sc. Zlata Đurđević*

**DOCTOR HONORIS CAUSA
MIRJAN DAMAŠKA
Sveučilište u Zagrebu, 28. lipnja 2012.**

Profesor Mirjan Damaška, sterling profesor emeritus Pravnog fakulteta Sveučiliša Yale, promoviran je dana 28. lipnja u počasnog doktora (*doctor honoris causa*) Sveučilišta u Zagrebu. Taj događaj ima posebno značenje ne samo za Sveučilište u Zagrebu te profesora Damašku, kako je istaknuo u ovdje priloženom zahvalnom govoru, već i za Pravni fakultet u Zagrebu, kaznenopravne znanosti u Hrvatskoj te Katedru za kazneno procesno pravo sa koje se kao redoviti profesor otisnuo 1972. godine u svijet. Profesor Damaška postao je 96. počasni doktor znanosti Sveučilišta u Zagrebu te se našao u društvu povijesnih ličnosti – hrvatskih i svjetskih znanstvenika kao što su Nikola Tesla (1926), Dragutin Gorjanović Kramberger (1927), Lavoslav Ružička (1940) te Vladimir Prelog (1952), da spomenemo samo neke među prvih dvadeset koji su primili istu počast. Riječ je o prvom kaznenopravnom znanstveniku koji je upisan na listu akademskih uglednika *Almae Matris*.

Ceremonija dodjele počasnog doktorata Sveučilišta u Zagrebu bila je prestižna akademska svečanost koja je usprkos strogom i visokom protokolu zračila ljepotom i toplinom zajedništva. U velebnoj auli Rektorata skupili su se mnogobrojni ugledni uzvanici od rektora, dekana, promotora, profesora, studenata, Predsjednika države i nadbiskupa zagrebačkog. Osobna povezanost uzvanika s laureatom bila je prisutna već na najvišoj protokolarnoj razini jer je predsjednik države dr. sc. Ivo Josipović profesor kaznenog procesnog prava sa iste zagrebačke katedre na kojoj je predavao profesor Damaška, a nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić također je ovogodišnji počasni doktor Sveučilišta u Zagrebu. Ostali gosti bili su prijatelji i kolege profesora Damaške od kojih su ga neki pratili od početka njegova životnog i znanstvenog puta, dok su drugi u njemu pronašli svog učitelja te profesionalni uzor. Svi su bili svjesni iznimnog društvenog trenutka odavanja najviše akademske počasti vrhunskom svjetskom znanstveniku od njegovog rodnog sveučilišta na kojem je studirao, podučavao i stasao u prvorazrednog profesora kojeg su prepoznala najbolja svjetska sveučilišta i omogućila mu vrsnu znanstvenu karijeru. Zbog

* Prof. dr. sc. Zlata Đurđević, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

tog zajedničkog osjećaja zadovoljstva i ponosa čitava ceremonija izgledala je kao obiteljska svečanost u kojoj se, kako se profesor Damaška i sam nazvao u zahvalnom govoru, “razmetni sin” vratio svojoj *Almae Matri*, ali ne na dan-dva kako on navodi, već zauvijek upisom u listu počasnih doktora zagrebačkog Sveučilišta.

Navedeni osjećaj ponosa i časti proizlazio je iz riječi svih govornika. Tako je rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš u uvodnom slovu rekao da mu je čast prvi mu se obratiti “kao velikom imenu suvremene teorije prava koje je otvorilo nove prostore komparativnog prava, kao osobi trajno privrženoj našem sveučilištu i kao patriotu koji se uvijek vraća svojoj Hrvatskoj i svojom joj mudrošću pomaže kada je to najpotrebnije”. Promotor prof. dr. sc. Josip Kregar nazvao ga je velikanom pravne znanosti, iznimnim duhom, velikim majstorom intelekta, dobrim kandidatom za Nobelovu nagradu kad bi je bilo za pravne znanosti, teoretičarem društva i prava, velemajstorom, te je istaknuo da “nitko od Hrvata profesora prava nije postigao toliko uvažavanja i priznanja u modernom vremenu”.

S obzirom na sam postupak dodjele počasnog doktorata, treba istaknuti da je Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu odlukom Fakultetskog vijeća od 25. siječnja 2012. predložio Senatu Sveučilišta u Zagrebu da donese odluku o dodjeli počasnog doktorata prof. dr. sc. Mirjanu Damaški. Prihvativši prijedlog, Senat je na VIII. sjednici, održanoj 13. ožujka 2012, imenovao Stručno povjerenstvo u sastavu: predsjednik prof. dr. sc. Davor Krapac, Ustavni sud RH, prof. dr. sc. Ksenija Turković, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Josip Kregar, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Branimir Kunst, prof. emeritus Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, te dr. sc. Ljubo Bavcon, prof. emeritus Pravnog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani. Povjerenstvo je nakon razmatranja znanstvenog opusa profesora Damaške i njegove povezanosti sa Sveučilištem u Zagrebu podnijelo izvješće u kojem je, nakon kratkog osvrt na životopis, obrazložilo značenje i sadržaj znanstvenog doprinosa profesora Damaške od prvih njegovih znanstvenih radova do najznačajnijeg rada knjige *The Faces of Justice and State Authority* iz 1986. godine koja je jedno od najvažnijih djela prošlog stoljeća u području komparativnog postupovnog prava. Između ostalog, istaknuli su da opus predloženika obuhvaća 13 knjiga te više od 90 članaka iz područja poredbenog prava, kaznenog i parničnog postupka, dokaza, ustavnog prava i pravne povijesti, zatim značenje njegova međunarodnog znanstvenog utjecaja koji se očitovao kroz mnogobrojna gostovanja na raznim svjetskim sveučilištima i konferencijama, a osobito kroz činjenicu da je o njegovu radu do sada organizirano čak pet međunarodnih simpozija. Posebno je naveden niz njegovih prestižnih priznanja kao što je priznanje za životno djelo Američke udruge za poredbeno pravo iz 2009. godine, odlikovanje “Ruđer Bošković” Predsjed-

nika Republike Hrvatske iz 2006. godine, počasni doktorat Sveučilišta u Paviji iz 2005., redovito članstvo Američke akademije znanosti i umjetnosti te dopisno članstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Posebno mjesto u izvješću ima suradnja profesora Damaške s Hrvatskom, koja je ocijenjena kao intenzivna i kontinuirana zbog njegova društvenog angažmana uoči izbijanja Domovinskog rata s ciljem izbjegavanja agresije na Hrvatsku, znanstvene i nastavne suradnje s kolegama i institucijama u Hrvatskoj, sudjelovanja u uredništvima časopisa, udrugama, izmjenama zakonodavstva, postupcima pred Međunarodnim kaznenim sudom i Međunarodnim sudom pravde, održavanju predavanja na poslijediplomskom studiju iz kaznenopravnih znanosti, objavljivanja radova u ovom časopisu i dr. U svom mišljenju i prijedlogu za dodjelu počasnog doktorata Povjerenstvo je zaključilo da je profesor Damaška velik erudit, znanstvenik renesansnog znanja, inspirativan učitelj koji je ostavio dubok i neizbrisiv trag u razvoju komparativnog prava i razumijevanju običajnog prava i građanskopravne tradicije te da je trajnom suradnjom s hrvatskim institucijama, ponajprije s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, pridonio razvoju znanosti i visokoškolskog obrazovanja u Hrvatskoj, međunarodnoj afirmaciji hrvatske pravne znanosti i ugledu Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatske općenito.

Svečanost je upotpunio i zbor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu *Capella juris* pod ravnanjem dirigenta Jurice Petra Petrača. No, svakako je protokolarni, ali i emocionalni vrhunac ceremonije bio govor zahvale profesora Damaške koji je sve prisutne počastio ne samo svojom maestralnom sposobnošću jednostavnog i jasnog, a tako bogatog i zanimljivog izražavanja, što je odlika samo najvećih mislilaca, već i toplom i otvorenom iskrenošću kojom je ogolio svoj životni put i dušu, a time, osobito mlađima, približio događaje i otkrio tajne zajedničke prošlosti. Osjećaj divljenja i oduševljenja slio se u dugotrajni pljesak zahvale. Stoga umjesto životopisa našeg laureata koji je već *in extenso* objavljen u Ljetopisu br. 1. iz 2009. treba čitatelje prepustiti duhovnom rafinmanu i lucidnom intelektu profesora Damaške.